

Romana Apetrea och Mikael Ahlberg i aktion i en av scenerna hämtad från onsdagens teaterpremiär på Gamla Teatern i Eskilstuna.

Upptågsmakaren på Gamla Teatern:

Mustig komedi med rapp dialog

□ I slutet av 1700-talet skrev den tyske dramatikern August von Kotzebue en komedi som i original gavs namnet "Der Wildfang", på svenska "Upptågsmakaren". I Eskilstuna uppfördes den första gången 1837 då under namnet Konstmakaren. På onsdagskvällen var det emellertid dags för Upptågsmakaren anno 1990. Komedin har denna gång satts upp av Idéteatern under regissören Peter Gripewalls ledning. Platsen var som sig bör Gamla Teatern eller Teaterladan som den också kallas.

Handlingen i sig är inte så rasande originell. Unge herr baron von Wäderflygt försöker på diverse sätt vinna den charmerande fröken Charlottes hjärta. Hinder, för det mesta i form av fröken Charlottes ömma moder fru von Brummenback, tillstötter un-

der föreställningens gång. Baron von Wäderflygt visar dock upp en provkarta på sätt att kringgå modern. Kammarjungfrun Lisette gör också hon sitt yttersta för att hjälpa de unga tu-

□ Rapp dialog

Dialogen är rapp och mustig komedin igenom. Speciellt Mikael Ahlberg, som spelar baron von Wäder-

• Teater

flygt, imponerar med sina långa, ordrika och oftast synnerligen tyndiga partier i sina försök att dupera fru von Brummenback, spelad av Romana Apetrea. Tyvärr tenderar dock både Romana Apetrea och Mikael Lichtenstein, som gestaltar vaktmästaren och invaliden Josias, stundtals att bli aningen för teatraliska i sitt agerande. Möjligen beroende på premiärnervositet.

□ Övertygande

Tillsammans med Mikael Ahlberg svarade Nora Plau, gestaltande kammarjung-

frun Lisette, för premiärkvällens mest övertygande skådespelarinsats.

Hon bjöd på ett säkert och mycket engagerat agerande på pjäsen igenom vilket uppskattades av den till sista plats utsålda Teaterladan.

Erik Rolhamre, som hade två olika roller, visade också han prov på stundtals lysande skådespeleri fyllt av intensitet.

Stort arbete har lagts ner på både kostym och smink. Ett arbete som varit fruktbringande. Musik bjuds dessutom mellan scenbytena. Rigmor Bådal, Lars Ydgren och Anders Lundberg svarade på ett förtjänstfullt sätt för den delen av föreställningen.

□ Rekommenderas

Upplösningen av pjäsen är, som pjäsen i övrigt, inte speciellt uppskakande eller överraskande, men har definitivt sina poänger trots det. "Upptågsmakaren" ges nästa gång den 26 juni och rekommenderas varmt för den som är ute efter en lätt-smält och trevlig teaterkväll i anrika lokaler.

GABRIEL BYSTRÖM

I ett av Tova-stugans hörn hittade vi Jan Lundin och Ingvar Andersson som bytte låtar.

□ Musik i slott, musik i koja. Musik och dans, på gator och torg. Riksspelmansveckan i Nyköping rullar vidare. På söndag blir det slut och då väntas invasion.

Den traditionella riksspelmansstämman äger rum vid Nyköpingshus. Tal ska hållas av landshövding Bengt Gustavsson. Årets Zornmärken delas ut och de nya riksspelmännen — 100 spelar upp under veckan — låter sina instrument ljuda. Då tillkännages också vem det är, som får Zorns guldmärke 1990.

□ Sörmland gynnat

Sörmland blev särskilt gynnat "Folkmusik- och dansåret 1990". Detta sedan Södermanlands spelmansförbund, bildat 1926 och därmed landets äldsta och med 750 medlemmar ett av de största, och Sörmländska ungdomaringen gemensamt fick förtroendet att anordna riksspelmansveckan och uppspelningarna för Zornmärket.

Programutbudet har varit bredare än någonsin. Konserter och dans, gatumusik, föreläsningar och utställningar är bara en liten bråkdel av allt som förekommit. Kända svenska traditionsbärare har spelat och berättat om sig själva och sin musik.

□ Marknad

Utflykter har förekommit, både till lands och sjöas. Givetvis med musikunderhållning ombord.

På lördag blir det folklig marknad, från tidig förmiddag till sen eftermiddag. Den

Folkligt och bildat i djärv blandning

Musik

"Romantiskt och folkligt"
Lars Roos och sörmländska
spelmän m fl
Culturums konsertsal

Ingen kan väl ha missat att det pågår en riksspelmansvecka i Nyköping. Lite varstans kan vi glädja oss åt spelmän och folkdansare i aktion.

Ett av veckans mest spännande program gavs i onsdagskväll. Det gick helt i 1800-talets och romantikens tecken, men det djärva och lärrika låg i att den folkliga allmogemusiken varvades med borgarnas och den bildade elitens bearbetade och "förbättrade" versioner. Dessa båda genrer brukar ju annars hållas strikt åtskilda.

Anita Hedlund berättade om balladen "Jungfrun i blå tornet" och sjöng sedan de många stroforna med publikens hjälp i det tvådelade omkvädet. Slutets blodiga varulvmotiv fanns inte med, när

Adolf Fredrik Lindblad gjort om balladen till sång med pianoackompanjemang. Emma Bouvin var vokalt omjämndenna kväll och söt men lite malplacerad i rokokoklänning.

Samme Lindblad är oemotståndlig i sin skildring av den nyförälskade skjutsgossen på hemväg, skildrad med bravur men med ena handen i fickan (!) av Lennart Lundblad. Där emot ler vi lite i dag åt hans idylliserande skildring av pigans visa medan hon stryker klänningen till söndagens kyrkbesök.

Lars Roos visade än en gång vilken känslig ackompanjatör han är, men han bjöd också på salongsstycket "Svunnen lycka" och roliga anekdoter kring den helt okända Ida Prades enda opus.

En av dem som under 1800-talet samlade och arrangerade folkmusik för piano var Anders Gustaf Rosenberg. Lars Roos bjöd på smakprov, och inte lät det så dödskallemärkt som puristerna velat göra det

till. Men visst lät det mer äkta när de två nyckelharpsspelarna tog över eller när Christina Frohm spelade med löst tagel på alla fiolens strängar. Oj, så det svängde skönt, om man får säga så!

Det gjorde det även om folkmusikgruppen Simmings på fiol, säckpipa, cittra och enradigt dragspel. Dragspel var för övrigt det absolut värsta hotet mot den folkliga sången och musiken som Rosenberg kunde tänka sig, medan däremot Harry Martinson har hyllat det i dikten "Dragspelets historia".

Musiken i all ära, men faktiskt blev Klas HÖöks uppläsningar av dessa texter liksom av Frödings "Spelman i Hoppmansbol" det som gav det allra mest bestående intrycket av denna väl genomförda konsert. Den direktsändes för övrigt av lokalradion - vad jag vet för första gången från Culturum.

FRIDE JANSSON

15/6
SK 1/5